

MERINOS, merínoss, pl. (af spanska *Merina*, fin ull) Ett slags spansk fårart, utmärkt för sin fina och mjuka ull. — Man säger och skriver äfv. *Merínosfår*.

MERIT, -ít, m. 3. (lat. *Meritum*) Förtjenst.

MERITERA, v. a. o. n. 1. Förtjena, vara eller göra sig värd; löna mödan.

MERITERAD, a. 2. Se *Förtjent*, 2.

MERITLISTA, f. 1. Förteckning på en persons meriter.

MERKANTIL, märkanntil, a. 2. (fr. *Mercantile*, af lat. *Mercari*, idka handel) Handeln tillhörig eller beträffande. [Merc—.]

MERKUR, märkkúr, m. sing. (af lat. *Mercurius*) Qvicksilfver. [Mercur.]

MERKURIAL, märkkuriál, a. 2. Som består eller härrör af qvicksilfver. Brukas endast i sammansättningar, t. ex.:

MERKURIALSALVA, märkkuriálsálva, f. 1. Grå qvicksilfversalva. Kallas äfv. Grásalva. [Merc—.]

MERKURIUM, märkkúrium, n. sing. Benämning bland allmogen på arsenik.

MERLA, f. 1. 1) Se *Krampa*, 1. — 2) (nat. hist.) Ett skorpdjur af Jemnfåterna, $\frac{1}{2}$ tum långt, gulgrått, med hopkrökt kropp, i bäcker och åar. *Gammarus Pulex*. — Skrifves äfv. *Märla*.

MERLA, v. a. 1. (sjöt.) Medelst emot hvarandra lagda halflag omvira något med kabel-, sjömans- eller segelgarn. — Skrifves äfv. *Märla*.

MERLING, m. 2. (skepp.) Tjärad tvågarnslina, något smärkare än hysing. — Äfv. *Märling*.

MERLPRIM, m. 2. (skepp.) Mindre merlspik utan hufud. — Äfv. *Märlprim*.

MERLSPIK, m. 2. (skepp.) En något krokig, fotslång jernbult, spetsig i den ena och med ett hammarhufud på den andra ändan. — Äfv. *Märlspik*.

MES, m. 2. 1) Ett slägte af Sparfåglaorna, hvars alla arter, till hvilka Talgoxen och Entitan höra, äro kända för att vara mycket skygga. *Parus*. — 2) (fig. fam.) Rädd stackare.

MESAKTIG, a. 2. (fam.) Rädd, skygg af sig. — *Mesaktighet*, f. 3. — *Mesaktigt*, adv.

MESALLIANS, mesalljáns, f. 3. (fr. *Mesalliance*) Giftermål med en person af ringare stånd. Missgifte.

MESAN, -án, m. 3. (skepp.) Ett gaffelsegel på mesanmasten.

MESANMAST, -ánmást, f. 3. (skepp.) Aktersta masten på ett skepp.

MESIG, a. 2. Se *Mesaktig*. — *Mesighet*, f. 3. — *Mesigt*, adv.

MESOST, m. 2. Ett slags ost, tillredd af ostvassa.

MESPEL, se *Mispel*.

MESSA, f. 1. 1) (ursprungl.) Nattyardens firande. — 2) (sednare, i katolska kyrkan) Den vid nattyardens begående brukliga bönen för altaret; äfv. brödets och vinets helgande (konsekration). — 3) Gudstjenst i allmänhet. Deraf Högmessa, Helgonmessa, Anders-, Eriks-, Olofs-, Henriksmessa, o. s. v. — 4) (i Tyskland) Stor marknad, t. ex. Leipziger-, Frankfurter-Messa, emedan fordom vid de stora högtiderna till helgonens ära äfven hölls köpstämna. [Mässa.]

An m. Ordet härleder sig ifrån medelt. lat. *Missa*, hämtadt ifrån den vanliga formeln: *ite, missa est* (näml. *concio*), hvarmed en kyrkobetjent tillkännagaf, att den allmänna gudstjensten var slutad för hvar och en, som ej ville deltaga i nattyarden.

MESSA, v. a. o. n. 1. 1) (i kat. församlingen) Läsa eller sjunga messan, förrätta messguds-

tjensten. — 2) (hos oss) Sjunga episteln och bönen för altaret. [Mässa.]

MESSBOK, f. 3. pl. — *böcker*. Kyrkohandbok, som vid katolska messan begagnas. [Mäss—.]

MESSFALL, n. 3. Inställd eller uteblifven offentlig gudstjenst. [Mäss—.]

MESSHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. Den kyrkliga högtidsdräkt, en prest är iklädd, då han förrättar altartjensten på någon af de stora högtidsdagarna. [Mäss—.]

MESSIAS, mäsi'ass, nom. prop. m. (hebreiskt ord, som betyder: Smord eller Konung) 1) Den af Judarna väntade frälsaren. — 2) Benämning, som i anledning deraf tillades Jesus.

MESSING, m. sing. Metallblandning af koppar och zink, till färgen mer eller mindre gul eller rödaktig. — *Ss. M-sarbetare*, -*sarbete*, -*sbeslag*, -*sbleck*, -*skittel*, -*splåt*, -*ssaker*, -*ssträng*. [Mässing.]

MESSINGSBRUK, n. 3. Inrättning, ställe, der messing tillverkas i stort.

MESSINGSBLAGARE, m. 3. Handtverkare, som af messing förfärdigar hvarjehanda saker, såsom kittlar, ljusstakar, m. m.

MESSINGSSTAKE, m. 2. pl. — *stakar*. Ljustake af messing.

MESSINGSTRÅD, m. 2. (kollektivt) Metalltråd, tillverkad af messingsbleck.

MESSINGSUGN, m. 2. Ugn, hvari råkoppar och galmeja smältas till messing.

MESSINGSVERK, n. 3. Se *Messingsbruk*.

MESSKLÄDER, m. 3. pl. De kyrkliga högtidskläder, som altartjensten förrättande prest är iklädd på de stora högtidsdagarna. [Mäss—.]

MESSLING, m. sing. Ett slags smittsam, epidemisk barnsjukdom med fläckigt utslag och feber. [Mässling.]

MES-SMÖR, n. sing. Ett slags af vassa tillredd ost, af smöraktig konsistens.

MESSOFFER, n. 3. (i äldre kristna församlingen) Offring af bröd och vin på altaret vid den offentliga gudstjensten, till nattvardens begående. (Deraf det ännu på vissa orter brukliga altaroffret till presterna under gudstjensten.) [Mäss—.]

MESSORDNING, f. 2. Se *Liturg*. [Mäss—.]

MESSPREST, m. 3. Prest, som förrättar messtjensten. [Mäss—.]

MESS-SKJORTA, f. 1. Vid, fotsid kambricks-skjorta, som en prest vid högtidlig gudstjenst bär under messhaken. [Mäss—.]

MESS-SKRUD, m. 2. Högtidsskrud, som prest är iklädd, då han på stora högtidsdagar förrättar altartjensten. [Mäss—.]

MEST, mä'sst, a. 1. Superlativ af *Mera*. Brukas nästan endast i bestämd form. *M-a säden infördes ifrån Ryssland. M-a tiden förnötes med lappr*. *Det mesta onda*. — Substantivt säges *Det mesta*, t. ex. *det m-a af hvetet är skämdt. Det m-a jag kan*, så mycket jag möjligtvis kan. — *För det m-a, I det m-a*, adverbiala talesätt, som betyda: Till största delen, mestadels, vanligast. — *Adv. 1)* Mer än allt annat, högst. *Hvad jag m. fruktar. Honom tycker jag m. om. Detta är m. brukligt*. — 2) Till största delen, oftast, vanligast. *Han är m. sjuk.* (Talesätt) *Han är som folket m.*, hoppen lik. *Så plägar det m. gå*. — 3) Nästan. *M. alltid rusig. M. hela dagen, hela året*. [Mäst.]

MESTADELS, adv. Till största delen. — *Syn. Merendels, Nästan, Mest*. [Mästadels.]

MESTBJUDANDE, a. o. s. Som bjuder mest. *Sälja en vara till den m.* [Mäst—.]